

การประเมินความโปร่งใสของเว็บไซต์องค์การบริหารส่วนจังหวัด*

An Assessment of Website Transparency of Provincial Administration Organizations

ภุริตา จันทรักษ์ (Phurita Chantharak)**

กฤษวรรธน์ โล่ห์วัชรินทร์ (Grichawat Lowatcharin)***

บทคัดย่อ

ความโปร่งใสเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งของการจัดการปกครองที่ดี และเว็บไซต์เป็นช่องทางหนึ่งที่หน่วยงานของรัฐสามารถเสริมสร้างความโปร่งใสได้ บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจเนื้อหาและประเมินระดับความโปร่งใสของเว็บไซต์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาเป็นวิธีการวิจัยหลัก โดยได้ทำการวิเคราะห์และประเมินเนื้อหาของเว็บไซต์ อบจ. ทั้ง 76 แห่งทั่วประเทศ และใช้แบบประเมินเนื้อหาเว็บไซต์ที่พัฒนาขึ้นตามกฎหมายและข้อกำหนดเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและความโปร่งใสของหน่วยงานของรัฐ นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้จัดอันดับความโปร่งใสของเว็บไซต์ อบจ. ตามคะแนนรวมที่ได้จากแบบประเมิน

ผลการวิจัยพบว่า เว็บไซต์ อบจ. ส่วนใหญ่ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานความโปร่งใสของข้อมูลข่าวสารและตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานของรัฐ ข้อมูลสารสนเทศที่ไม่มีการเปิดเผยหรือไม่ครบถ้วนสมบูรณ์มากที่สุดคือข้อมูลเกี่ยวกับการจัดหาพัสดุ คิดเป็นร้อยละ 74.3 ของเว็บไซต์ทั้งหมด ส่วนข้อมูลสารสนเทศที่มีการเปิดเผย ครบถ้วนสมบูรณ์ และเป็นปัจจุบันมากที่สุดคือข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารงาน คิดเป็นร้อยละ 65.6 ผลการจัดอันดับความโปร่งใสของเว็บไซต์พบว่า เว็บไซต์ของ อบจ. กระจุกปี มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบันมากที่สุด โดยได้คะแนนร้อยละ 94.7 สำหรับแนวทางในการเสริมสร้างความโปร่งใสของหน่วยงาน ผู้บริหารและบุคลากร อบจ. ควรให้ความสำคัญแก่การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบันบนเว็บไซต์ของหน่วยงานให้ประชาชนได้ทราบ และ อบจ. ควรจัดทำแนวทางหรือมาตรฐานร่วมในการจัดการเว็บไซต์ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างสะดวกมากขึ้น

คำสำคัญ: ความโปร่งใส, เว็บไซต์, องค์การบริหารส่วนจังหวัด

** นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น
อีเมลล์: phurita.ch@hotmail.com

Master of Public Administration student, College of Local Administration, Khon Kaen University

*** Corresponding author; อาจารย์ประจำวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น และนักวิจัยกลุ่มวิจัยการบริหารกิจการท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยขอนแก่น อีเมลล์: grichawat@kku.ac.th

Corresponding author; Lecturer, College of Local Administration, and Researcher, Research Group on Local Affairs Management, Khon Kaen University

Abstract

Transparency is an essential part of good governance and websites serve as a means for enhancing transparency. This article aimed at exploring the contents and transparency levels of the official websites of provincial administration organizations (PAOs) nationwide. The authors employed content analysis as a primary research method, analyzing and assessing the contents of 76 PAO websites. The authors developed an assessment checklist based on laws and regulations related to public agencies' information disclosure and transparency. The authors also ranked the PAOs based on their aggregated website transparency scores.

Findings indicate that the majority of PAO websites do not disclose information as stipulated in the criteria for and indicators of public agencies' transparency. The most undisclosed and incomplete information on the websites is that of procurement: 74.3% of all websites do not meet the criteria. The most disclosed and complete information is that of organizational structures: 65.6% of all websites provide the said information. The website of Krabi Provincial Administration Organization ranks first in complete and up-to-date information disclosure, with a 94.7% score. To enhance transparency, the PAO executives and staff members must place value on disclosing complete and up-to-date information on their websites. The PAOs should also collectively set website standards that promote transparency and user-friendliness.

Keywords: transparency, website, provincial administration organization

บทนำ

ความโปร่งใส (transparency) เป็นองค์ประกอบสำคัญของการจัดการปกครองที่ดี (good governance) ซึ่งรัฐบาลของประเทศต่าง ๆ และองค์กรระหว่างประเทศให้ความสำคัญ จนมีสถานะราวกับเป็นหลักการทางศาสนา (Hood, 2006) ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา รัฐบาลไทยมีนโยบายที่เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการผ่านช่องทางต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง แต่ยังไม่สามารถยกระดับความเชื่อมั่นในเรื่องความโปร่งใสของระบบราชการไทยได้ สาเหตุประการหนึ่งคือการบังคับใช้กฎหมายและมาตรการในทางปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐยังไม่เปิดโอกาสอย่างเต็มที่เพื่อที่จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนโครงการ ผลการดำเนินงานรวมถึงการตรวจสอบขั้นตอนการดำเนินการของภาคประชาชนยังอยู่ในขอบเขตจำกัดจึงได้มีการออก พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 หลักการสำคัญของ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสาร คือ การรับรองสิทธิของประชาชนในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลที่อยู่ในครอบครองของหน่วยงานรัฐ ได้แก่ สิทธิในการรับรู้ สิทธิในการตรวจสอบ สิทธิในการขอสำเนา สิทธิในการที่จะได้รับคำแนะนำ สิทธิในการร้องเรียน สิทธิในการอุทธรณ์ สิทธิในการขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลส่วนบุคคล และสิทธิในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลประวัติศาสตร์ (นคร เสรีรักษ์, 2554) มติของคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2547 กำหนดให้

หน่วยงานของรัฐนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการประกาศประกวดราคาการสอบราคาและผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือนเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงานซึ่งถือว่าเป็นมติคณะรัฐมนตรีที่แสดงให้เห็นถึงแนวนโยบายการสนับสนุนในเรื่องของความโปร่งใสในกระบวนการทำงานของภาครัฐ ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (สขร.) จึงได้นำแนวนโยบายดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) นำมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2547 ดังกล่าวบรรจุเป็นหนึ่งในตัวชี้วัด (KPI) ประสิทธิภาพของหน่วยงานราชการทุกแห่ง ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ลงมติเมื่อวันที่ 11 เมษายน พ.ศ. 2549 เห็นชอบให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติ (บุญอยู่ ขอพรประเสริฐ, 2554)

ในราวสองทศวรรษที่ผ่านมา รัฐบาลดำเนินนโยบายกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มาอย่างต่อเนื่อง โดยได้ถ่ายโอนภารกิจจากส่วนกลางให้แก่ส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบ เช่น โครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค การศึกษา การสาธารณสุข เป็นต้น อปท. จึงกลายเป็นหน่วยงานหลักของรัฐที่ทำหน้าที่ให้บริการประชาชนทั่วประเทศ อย่างไรก็ตาม ในระยะที่ผ่านมาพบว่าประชาชนทั่วไปยังสับสนในบทบาทหน้าที่ของอปท. และในขณะเดียวกัน อปท. ก็ยังไม่สามารถนำเสนอข้อมูลแก่ประชาชนได้อย่างชัดเจน ดังนั้นการส่งเสริมให้อปท. เปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง ชัดเจน และประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายจึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่ง ข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยและควรประชาสัมพันธ์ ได้แก่ ข้อมูลด้านงบประมาณ ข้อมูลแผนพัฒนาท้องถิ่น ข้อมูลเกี่ยวกับข้อบัญญัติงบประมาณ ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินโครงการและผลงาน (โกวิท พวงงาม, 2553) โดยทั่วไป อปท. มีช่องทางหลักในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ เช่น การจัดทำเอกสาร วิทยุท้องถิ่น ติดป้ายประชาสัมพันธ์ การจัดให้มีศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เป็นต้น ทว่าช่องทางเหล่านั้นส่วนใหญ่เป็นการสื่อสารเพียงทางเดียว ซึ่งประชาชนไม่สามารถแสดงความคิดเห็นตอบกลับได้ อปท. จึงควรเน้นการประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอื่นด้วย (บุญอยู่ ขอพรประเสริฐ, 2554)

งานวิจัยในระยะที่ผ่านมาชี้ให้เห็นว่า แม้ว่า อปท. ได้ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พัฒนาระบบรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-government) และจัดทำเว็บไซต์ของหน่วยงานอยู่ แต่ก็ประสบปัญหาหลายประการ เช่น อุปกรณ์ล้าสมัย บุคลากรขาดความเชี่ยวชาญ ขาดการนำเข้าและปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน ทำให้ผลลัพธ์ที่ได้จากระบบขาดความสมบูรณ์ และไม่ทันสมัย (Jareonsubphayanont & Narot, 2016) นอกจากนี้ประเทศไทยยังขาดการศึกษาเกี่ยวกับความโปร่งใสของ อปท. ทั่วประเทศ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาเว็บไซต์ของ อปท. ว่ามีการเปิดเผยข้อมูลสารสนเทศครบถ้วนเพียงใด และข้อมูลสารสนเทศเหล่านั้นสามารถเข้าถึงได้จริงหรือไม่ เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะตลอดแนวทางเพื่อพัฒนารูปแบบของเว็บไซต์ของ อปท. และเพื่อเสริมสร้างความโปร่งใสของ อปท. ผู้วิจัยเลือกศึกษาเว็บไซต์องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เนื่องจากอบจ. เป็น อปท. ระดับบนที่มีเขตพื้นที่รับผิดชอบทั้งจังหวัดและให้บริการสาธารณะที่แตกต่างจาก อปท. รูปแบบอื่น ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นพื้นฐานสำหรับการวิจัยเว็บไซต์ของ อปท. รูปแบบอื่นต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจเนื้อหาและประเมินระดับความโปร่งใสของเว็บไซต์ของ อบจ. ทั้ง 76 แห่งทั่วประเทศ

ทบทวนวรรณกรรม

ความหมายและลักษณะของความโปร่งใส

คำว่าความโปร่งใสมีลักษณะเดียวกับคำอื่น ๆ ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ กล่าวคือเป็นคำที่มีผู้ให้คำนิยามแตกต่างกันหลายชิ้นอยู่กับปริบท ดังที่ Margetts (2011) ตั้งข้อสังเกตว่า ความโปร่งใส หมายถึง การเปิดกว้าง การสอดส่อง การพร้อมรับผิด ความเรียบง่าย ความเป็นธรรม หรือการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการทั้งหลายในการจัดการปกครองที่คาดการณ์ได้และมีกฎเกณฑ์ชัดเจน ฯลฯ การที่มีความหมายหลากหลายเช่นนั้น เพราะความโปร่งใสสามารถเกิดขึ้นได้ในหลายมิติ Heald (2006) เสนอว่าความโปร่งใสอาจเกิดขึ้นได้ใน 4 มิติ ได้แก่ จากล่างขึ้นบน จากบนลงล่าง จากข้างในไปข้างนอก และจากข้างนอกเข้าข้างใน ความโปร่งใสจากล่างขึ้นบน (transparency upwards) หมายถึง การที่ผู้ปกครองหรือผู้บริหารระดับสูงสามารถสังเกตการดำเนินงาน พฤติกรรม และผลงานของผู้ใต้บังคับบัญชาได้อย่างทั่วถึง ความโปร่งใสจากบนลงล่าง (transparency downwards) หมายถึง การที่ผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถสังเกตการดำเนินงาน พฤติกรรม และผลงานของผู้ปกครองได้ ความโปร่งใสจากข้างในไปข้างนอก (transparency outwards) หมายถึง การที่บุคลากรในองค์กรสามารถสังเกตปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายนอกองค์กรได้ และความโปร่งใสจากข้างนอกเข้าข้างใน (transparency inwards) หมายถึง การที่ผู้รับบริการหรือประชาชนสามารถตรวจสอบสิ่งที่เกิดขึ้นภายในองค์กรได้

ในบทความนี้ ความโปร่งใส หมายถึง การเปิดเผยข้อมูลสารสนเทศโดยองค์กรซึ่งทำให้ผู้เกี่ยวข้องภายนอกสามารถกำกับติดตามและประเมินกระบวนการดำเนินงานและผลการดำเนินงานของผู้ที่อยู่ในองค์กรได้ (Grimmelikhuisen & Welch, 2012) และหากกล่าวอย่างจำเพาะเจาะจง ความโปร่งใสของเว็บไซต์ (website transparency) หมายถึง การเปิดเผยข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ และกิจกรรมขององค์กร ผ่านทางเว็บไซต์ เพื่อให้สาธารณชนเข้าถึงข้อมูลได้โดยสะดวก ฉะนั้น ในแง่นี้ ความโปร่งใสของเว็บไซต์จึงถือเป็นความโปร่งใสจากข้างนอกเข้าข้างใน เนื่องจากเว็บไซต์เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของ อบจ. ได้อย่างกว้างขวางและสะดวกขึ้น

ความสำคัญของความโปร่งใส

ความโปร่งใสถือเป็นเครื่องมือหนึ่งในสังคมจะป้องกันและรู้ถึงปัญหาต่างที่จะเกิดขึ้นเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชันได้อย่างสะดวก (อัมมาร สยามวาลา, 2547) ความโปร่งใสจึงมีความสำคัญต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เนื่องจากเป็นการสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบระบบการทำงานขององค์กรหรือหน่วยงานภาครัฐ ที่มีกฎระเบียบวิธีการที่ชัดเจน และสามารถร้องเรียนให้มีการเปิดเผยข้อมูลการบริหารงาน หากหน่วยงานรัฐไม่ปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ถูกต้อง ประชาชนย่อมใช้สิทธิของตนในทางที่ถูกต้องตามกฎหมายกำหนดไว้ในการขอตรวจสอบการทำงานได้ ทั้งนี้เพื่อให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติหน้าที่ของตนได้ซึ่งนำไปสู่ความโปร่งใสและตรวจสอบข้อมูลของภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ (ภาสประภา ตระกูลอินทร์, 2550)

องค์การระหว่างประเทศและรัฐบาลของประเทศต่าง ๆ ถือว่าความโปร่งใสเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งของการจัดการปกครองที่ดี การส่งเสริมความโปร่งใสตลอดระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา ส่งผลให้ความโปร่งใสทวีความสำคัญราวกับเป็นหลักปฏิบัติทางศาสนาเลยทีเดียว (Hood, 2006, p.3) สำหรับประเทศไทย การสร้างความโปร่งใสในหน่วยงานของรัฐนั้นถือเป็นประเด็นสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีมาตั้งแต่ปี 2542 (ศูนย์ส่งเสริมจริยธรรม สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน, 2552)

ความโปร่งใสของเว็บไซต์รัฐบาลท้องถิ่น

ในต่างประเทศ มีผู้ให้ความสนใจศึกษาความโปร่งใสในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของรัฐบาลท้องถิ่นบนเว็บไซต์นับตั้งแต่ต้นศตวรรษที่ 21 งานวิจัยของ Ho (2001) และ Moon (2002) ถือเป็นงานบุกเบิกที่กระตุ้นให้เกิดการศึกษาบทบาทของรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-government) และความโปร่งใสทางอินเทอร์เน็ต (internet-based transparency) ในการให้บริการสาธารณะระดับท้องถิ่น ในประเทศต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ในสหรัฐอเมริกา Harder and Jordan (2013) ได้พัฒนาตัวชี้วัดความโปร่งใสแล้วนำไปวิเคราะห์เนื้อหาของเว็บไซต์เทศมณฑลในมลรัฐอาร์คันซอ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร และระดับการศึกษาของประชาชน เป็นปัจจัยสำคัญต่อระดับความโปร่งใสของเว็บไซต์ ในขณะที่อายุ เชื้อชาติ รายได้ครัวเรือน ระดับความยากจนของประชาชนไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความโปร่งใสแต่อย่างใด

การวิจัยเรื่องปัจจัยกำหนดความโปร่งใสทางอินเทอร์เน็ตในระดับท้องถิ่นของเทศมณฑลในแถบมิดเวสต์ ของ Lowatcharin & Menifield (2015) มุ่งศึกษาผลกระทบของปัจจัยทางภูมิศาสตร์ประชากรและเศรษฐกิจสังคม ต่อระดับความโปร่งใสของเว็บไซต์ของเทศมณฑล จำนวน 816 แห่งในมลรัฐแถบมิดเวสต์ 12 มลรัฐ ผลการศึกษาพบว่า ความหนาแน่นของประชากร ร้อยละของชนกลุ่มน้อย ระดับการสำเร็จการศึกษา และโครงสร้างการบริหารเทศมณฑล ส่งผลต่อความโปร่งใสทางอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับสูง อย่างไรก็ตาม ข้อค้นพบสำคัญประการหนึ่งในการศึกษานี้ก็คือพบว่า การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับความโปร่งใสของเว็บไซต์แต่อย่างใด (Lowatcharin & Menifield, 2015)

สำหรับประเทศไทย แม้ว่าจะมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์เทคโนโลยีสารสนเทศและรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ใน อปท. อยู่จำนวนมาก แต่งานวิจัยเหล่านั้นก็ไม่ได้มุ่งศึกษาความโปร่งใสแต่อย่างใด หากแต่เน้นศึกษาความพร้อมและอุปสรรคในการประยุกต์เทคโนโลยีสารสนเทศ รายงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติในปี 2551 พบว่าหน่วยงานของรัฐทุกแห่งมีเว็บไซต์ของหน่วยงาน แต่เว็บไซต์ส่วนใหญ่ก็ขาดข้อมูลที่สำคัญและไม่มี การปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2551) การศึกษาของวรภัทร เมฆขจร (2555) พบว่า อปท. 2 แห่งในจังหวัดฉะเชิงเทรา มีการใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตเพื่อการบริหารจัดการ แต่ก็มักประสบปัญหาอันเนื่องมาจากโครงสร้างทางกายภาพที่ไม่เอื้อต่อการใช้งาน งานวิจัยของ Jareonsubphayanont and Narot (2016) ที่มุ่งศึกษาสถานการณ์การประยุกต์ใช้แนวคิดรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ใน อปท. 7 แห่งในจังหวัดขอนแก่น ชี้ให้เห็นว่า ปัจจุบันการประยุกต์ใช้แนวคิดรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ใน อปท. ยังถือว่าอยู่ในระดับแรกเริ่ม อปท. ยังขาดการบริหารจัดการที่ดี เทคโนโลยีที่ทันสมัย และการสนับสนุนเชิงนโยบายจากผู้บริหาร นอกจากนี้ ความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัล (digital divide) ในหมู่ประชาชนยังเป็นตัวขัดขวางไม่ให้เกิดการประยุกต์ใช้และพัฒนา รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์อีกด้วย

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เป็นแนวทางหลัก ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจวิเคราะห์เนื้อหา และประเมินระดับความโปร่งใสของเว็บไซต์ อบจ. ทั้ง 76 แห่งทั่วประเทศ ด้วยแบบประเมินความโปร่งใสของเว็บไซต์ที่พัฒนาขึ้นการศึกษาจากเกณฑ์การประเมินความโปร่งใสของข้อมูลข่าวสารและตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานของรัฐ จำนวนทั้งสิ้น 6 ประเด็น และสร้างแบบประเมินความโปร่งใสของเว็บไซต์ อบจ. เพื่อให้ทราบว่าข้อมูลข่าวสารครบถ้วนเพียงใด

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

แบบประเมินความโปร่งใสของเว็บไซต์ อบจ. ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของหน่วยงานองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบไปด้วย ชื่อหน่วยงาน การแต่งตั้งคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการของ อบจ. เว็บไซต์หลักของ อบจ. และเว็บไซต์ที่ถูกจัดทำโดยศูนย์ข้อมูลข่าวสารของ อบจ.

ส่วนที่ 2 ข้อมูลข่าวสารและตัวชี้วัดความโปร่งใสของเว็บไซต์ อบจ. จำแนกเป็น 6 ประเด็น ดังต่อไปนี้ ประเด็นที่ 1 การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาพัสดุ ประเด็นที่ 2 การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการประชาชน ประเด็นที่ 3 การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน ประเด็นที่ 4 การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณ ประเด็นที่ 5 การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคล และประเด็นที่ 6 การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ได้รับการตรวจสอบประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เกณฑ์การประเมินความโปร่งใสของข้อมูลข่าวสารและตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานของรัฐ

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

คณะผู้วิจัยจำนวน 3 คนได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ครั้ง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เที่ยงตรงและน่าเชื่อถือ คือ ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 11-20 มิถุนายน 2560 และครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 7-16 สิงหาคม 2560 จากนั้น คณะผู้วิจัยได้รวบรวมผลคะแนนแต่ละเว็บไซต์ คำนวณหาค่าร้อยละสำหรับการวิเคราะห์ค่าทางสถิติ แล้วนำมาวิเคราะห์และสรุปผล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยได้ให้คะแนนในแต่ละประเด็น ตามค่าคะแนน 0 ถึง 2 ดังต่อไปนี้

0 คะแนน หากไม่มีการดำเนินการตามเกณฑ์

1 คะแนน หากมีการดำเนินการตามเกณฑ์ แต่ข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน

2 คะแนน หากมีการดำเนินการตามเกณฑ์ และข้อมูลเป็นปัจจุบัน

ทั้งนี้ เป็นปัจจุบันหมายถึง มีการดำเนินงาน หรือปรับปรุงข้อมูลในช่วงระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือน

ผลการวิจัย

การเปิดเผยข้อมูลการจัดหาพัสดุ

ผลการประเมินเว็บไซต์ อบจ. ตามข้อกำหนดความโปร่งใสของข้อมูลข่าวสารและตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานของรัฐ ประเด็นที่ 1 การให้หน่วยงานของรัฐต้องมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาพัสดุ พบว่า เว็บไซต์ อบจ. ส่วนใหญ่ไม่มีการจัดทำเว็บไซต์ที่เป็นไปตามข้อกำหนดการประเมินความโปร่งใสของข้อมูลข่าวสารและตัวชี้วัดความโปร่งใส คิดเป็นร้อยละ 74.3 มีการดำเนินการแต่ไม่เป็นปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 3.1 และมีและปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 22.5

การเปิดเผยข้อมูลการให้บริการประชาชน

ผลการประเมินเว็บไซต์ อบจ. ตามข้อกำหนดความโปร่งใสของข้อมูลข่าวสารและตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานของรัฐ ประเด็นที่ 2 การให้หน่วยงานของรัฐต้องมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการประชาชนพบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีการจัดทำเว็บไซต์ที่เป็นไปตามข้อกำหนดการประเมินความโปร่งใสของข้อมูลข่าวสารและตัวชี้วัดความโปร่งใส คิดเป็นร้อยละ 57.3 มีการดำเนินการแต่ไม่เป็นปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 2.3 และมีการดำเนินการและเป็นปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 40.4

การเปิดเผยข้อมูลการบริหารงาน

ผลการประเมินเว็บไซต์ อบจ. ตามข้อกำหนดความโปร่งใสของข้อมูลข่าวสารและตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานของรัฐ ประเด็นที่ 3 การให้หน่วยงานของรัฐต้องมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของ อบจ. พบว่าเว็บไซต์ อบจ. ส่วนใหญ่มีการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน ตามข้อกำหนดการประเมินความโปร่งใสของข้อมูลข่าวสารและตัวชี้วัดความโปร่งใส คิดเป็นร้อยละ 65.6 มีการดำเนินการแต่ไม่เป็นปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 4.7 และไม่มีการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 29.7

การเปิดเผยข้อมูลการบริหารงานบุคคล

ผลการประเมินเว็บไซต์ อบจ. ตามข้อกำหนดความโปร่งใสของข้อมูลข่าวสารและตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานของรัฐ ประเด็นที่ 4 การให้หน่วยงานของรัฐต้องมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณของ อบจ. พบว่า เว็บไซต์ อบจ. เกินกึ่งหนึ่งไม่มีการจัดทำเว็บไซต์ที่เป็นไปตามข้อกำหนดการประเมินความโปร่งใสของข้อมูลข่าวสารและตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 52.9 มีการดำเนินงานและเป็นปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 41.1 และมีการดำเนินการแต่ไม่เป็นปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 6.1

การเปิดเผยข้อมูลการบริหารงานบุคคล

ผลการประเมินเว็บไซต์ อบจ. ตามข้อกำหนดความโปร่งใสของข้อมูลข่าวสารและตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานของรัฐ ประเด็นที่ 5 การให้หน่วยงานของรัฐต้องมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลของ อบจ. พบว่า เว็บไซต์ อบจ. ส่วนใหญ่ไม่มีการจัดทำเว็บไซต์ที่เป็นไปตามข้อกำหนดการประเมินความโปร่งใสของข้อมูลข่าวสารและตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 68.2 มีการดำเนินการแต่ไม่เป็นปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 0.9 และมีการดำเนินการและเป็นปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 30.9

การเปิดเผยข้อมูลการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน

ผลการประเมินเว็บไซต์ อบจ. ตามข้อกำหนดความโปร่งใสของข้อมูลข่าวสารและตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานของรัฐ ประเด็นที่ 6 การให้หน่วยงานของรัฐต้องมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของ อบจ. พบว่า เว็บไซต์ อบจ. ส่วนใหญ่ไม่มีการข้อมูลข่าวสารที่เป็นไปตามข้อกำหนดการประเมินความโปร่งใสของข้อมูลข่าวสารและตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 60.5 มีการดำเนินการและเป็นปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 33.2 และมีการดำเนินการแต่ไม่เป็นปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 6.3

คะแนนความโปร่งใสของเว็บไซต์

ผู้วิจัยได้นำคะแนนที่ได้จากการนำคะแนนจากการประเมินเว็บไซต์ของ อบจ. แต่ละแห่งตามรายการประเมิน 38 หัวข้อย่อย มารวมกันเป็นคะแนนรวมของเว็บไซต์แต่ละแห่ง ซึ่งทำให้ได้คะแนนสูงสุดที่เป็นไปได้เท่ากับ 76 คะแนน ผลคะแนนรวมจากการประเมินความโปร่งใสเว็บไซต์ อบจ. เป็นดังปรากฏในตารางที่ 7 ทั้งนี้ พึงสังเกตว่าคะแนนรวมนี้เป็นคะแนนจากการประเมินโดยคณะผู้วิจัย ณ ช่วงวันที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามที่ระบุข้างต้น ในวันดังกล่าวเว็บไซต์บางเว็บไซต์อาจประสบปัญหาทางเทคนิคในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารบางอย่าง ซึ่งทำให้คณะผู้วิจัยไม่สามารถเข้าถึงและตรวจสอบเนื้อหาได้ ผลคะแนนนี้จึงสะท้อนสภาพของเว็บไซต์ในช่วงเวลาที่คณะผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเท่านั้น

จากตารางที่ 1 - 6 คะแนนจากการประเมินความโปร่งใสของเว็บไซต์ อบจ. แบ่งออกเป็น 6 ภาค โดยใช้เกณฑ์ด้านภูมิศาสตร์ พบว่า เว็บไซต์ อบจ. ส่วนใหญ่มีคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50 จำนวน 47 เว็บไซต์ คิดเป็นร้อยละ 61.8 ของเว็บไซต์ อบจ. ทั้งหมด และที่มีคะแนนมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 50 จำนวน 29 เว็บไซต์ เมื่อพิจารณา 10 อันดับแรกของคะแนนรวมจากการประเมินเว็บไซต์ อบจ. ได้แก่ อบจ.กระบี่ อบจ.กาฬสินธุ์ อบจ.เชียงใหม่ อบจ.ขอนแก่น อบจ.เพชรบูรณ์ อบจ.กำแพงเพชร อบจ.ชัยนาท อบจ.นครศรีธรรมราช อบจ.ตาก และ อบจ.นครสวรรค์

ตารางที่ 1 คะแนนจากการประเมินความโปร่งใสของเว็บไซต์ อบจ. ภาคกลาง

อันดับ	อบจ.	คะแนน	ร้อยละ	อันดับ	อบจ.	คะแนน	ร้อยละ
1	เพชรบูรณ์	59	77.6	12	พิจิตร	25	32.9
2	กำแพงเพชร	58	76.3	13	สุพรรณบุรี	24	31.6
3	ชัยนาท	57	75	14	ลพบุรี	21	27.6
4	นครสวรรค์	52	68.4	15	สมุทรปราการ	21	27.6
5	นครนายก	51	67.1	16	สิงห์บุรี	21	27.6
6	สมุทรสงคราม	45	59.2	17	สระบุรี	16	21.1
7	อ่างทอง	43	56.6	18	สมุทรสาคร	15	19.7
8	พระนครศรีอยุธยา	38	50	19	ปทุมธานี	14	18.4
9	นนทบุรี	32	42.1	20	สุโขทัย	13	17.1
10	นครปฐม	28	36.8	21	อุทัยธานี	13	17.1
11	พิษณุโลก	26	34.2				

ตารางที่ 2 คะแนนจากการประเมินความโปร่งใสของเว็บไซต์ อบจ. ภาคเหนือ

อันดับ	อบจ.	คะแนน	ร้อยละ
1	เชียงใหม่	64	84.2
2	เชียงราย	46	60.5
3	พะเยา	38	50
4	ลำปาง	34	44.7
5	อุตรดิตถ์	29	38.2
6	น่าน	22	28.9
7	แพร่	20	26.3
8	แม่ฮ่องสอน	17	22.4
9	ลำพูน	15	19.7

ตารางที่ 3 คะแนนจากการประเมินความโปร่งใสของเว็บไซต์ อบจ. ตะวันออก

อันดับ	อบจ.	คะแนน	ร้อยละ
1	ฉะเชิงเทรา	41	53.9
2	ตราด	40	52.6
3	ชลบุรี	36	47.4
4	ปราจีนบุรี	28	36.8
5	จันทบุรี	18	23.7
6	ระยอง	16	21.1
7	สระแก้ว	10	13.2

ตารางที่ 4 คะแนนจากการประเมินความโปร่งใสของเว็บไซต์ อบจ. ภาคใต้

อันดับ	อบจ.	คะแนน	ร้อยละ	อันดับ	อบจ.	คะแนน	ร้อยละ
1	กระบี่	72	94.7	8	ตรัง	32	42.1
2	นครศรีธรรมราช	56	73.7	9	พัทลุง	25	32.9
3	นราธิวาส	47	61.8	10	ภูเก็ต	24	31.6
4	สงขลา	42	55.3	11	สตูล	24	31.6
5	สุราษฎร์ธานี	41	53.9	12	ยะลา	14	18.4
6	ระนอง	39	51.3	13	พังงา	14	18.4
7	ชุมพร	35	46.1	14	ปัตตานี	12	15.8

ตารางที่ 5 คะแนนจากการประเมินความโปร่งใสของเว็บไซต์ อบจ. ภาคตะวันตก

อันดับ	อบจ.	คะแนน	ร้อยละ
1	ตาก	55	72.4
2	กาญจนบุรี	48	63.2
3	ประจวบคีรีขันธ์	46	60.5
4	ราชบุรี	33	43.4
5	เพชรบุรี	25	32.9

ตารางที่ 6 คะแนนจากการประเมินความโปร่งใสของเว็บไซต์ อบจ. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

อันดับ	อบจ.	คะแนน	ร้อยละ	อันดับ	อบจ.	คะแนน	ร้อยละ
1	กาฬสินธุ์	64	84.2	11	ศรีสะเกษ	32	42.1
2	ขอนแก่น	60	78.9	12	สกลนคร	24	31.6
3	นครพนม	51	67.1	13	อุบลราชธานี	24	31.6
4	สุรินทร์	47	61.8	14	อุดรธานี	22	28.9
5	นครราชสีมา	46	60.5	15	หนองคาย	20	26.3
6	บึงกาฬ	44	57.9	16	หนองบัวลำภู	18	23.7
7	มุกดาหาร	41	53.9	17	ยโสธร	17	22.4
8	ชัยภูมิ	32	42.1	18	เลย	17	22.4
9	บุรีรัมย์	32	42.1	19	อำนาจเจริญ	17	22.4
10	ร้อยเอ็ด	32	42.1	20	มหาสารคาม	14	18.4

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยนี้เน้นเป็นการวิจัยแรกในประเทศไทยที่มีการวิเคราะห์เนื้อหาและจัดอันดับความโปร่งใสของเว็บไซต์ อบจ. ทั่วประเทศ ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม เว็บไซต์ อบจ. ส่วนใหญ่ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นไปตามข้อกำหนดการประเมินความโปร่งใสของข้อมูลข่าวสารและตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานของรัฐประเภทข้อมูลสารสนเทศที่ไม่มีการเปิดเผยหรือไม่ครบถ้วนสมบูรณ์มากที่สุด คือ ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดหาพัสดุ คิดเป็นร้อยละ 74.3 ของเว็บไซต์ทั้งหมด ส่วนประเภทข้อมูลสารสนเทศที่มีการเปิดเผยครบถ้วน สมบูรณ์และเป็นปัจจุบันมากที่สุดคือข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารงาน คิดเป็นร้อยละ 65.6 ประเด็นย่อยที่เว็บไซต์ อบจ. เปิดเผยข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์และเป็นปัจจุบันมากที่สุดคือข้อมูลเกี่ยวกับ วิสัยทัศน์และพันธกิจของ อบจ. คิดเป็นร้อยละ 86.8 ผลการจัดอันดับตามคะแนนความโปร่งใสของเว็บไซต์พบว่า เว็บไซต์ อบจ. ถึงร้อยละ 61.8 ของเว็บไซต์ทั้งหมด มีคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50 เว็บไซต์ของ อบจ. ทั่วประเทศ มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ครบถ้วน และเป็นปัจจุบันมากที่สุด โดยได้คะแนนร้อยละ 94.7 ส่วน เว็บไซต์ของ อบจ. สระแก้ว มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ไม่ครบถ้วนและไม่เป็นปัจจุบันมากที่สุด คิดเป็นคะแนนร้อยละ 13.2 เท่านั้น

ผลการวิจัยข้างต้นชี้ให้เห็นว่า อบจ. ส่วนใหญ่ไม่มีความพร้อม หรือไม่เห็นความสำคัญของการนำเสนอข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติงานบนเว็บไซต์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องชี้ให้เห็นว่า อบจ. ขาดความพร้อมในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ต และ อบจ. ยังคงใช้ช่องทางการประชาสัมพันธ์แบบดั้งเดิม เช่น การแจกแผ่นพับใบปลิว การปิดเอกสารบนกระดานข่าว การติดตั้งแผ่นป้ายขนาดใหญ่ หรือการใช้เสียงตามสาย เป็นต้น รายงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติเมื่อหนึ่งทศวรรษที่แล้วชี้ให้เห็นว่า แม้ว่าหน่วยงานของรัฐทุกแห่งมีเว็บไซต์ของหน่วยงาน แต่เว็บไซต์ส่วนใหญ่ก็ขาดข้อมูลที่สำคัญและไม่มีการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน และยังพบว่าหน่วยงานของรัฐส่วนใหญ่ไม่มีความพร้อมในการเป็นรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ อันเนื่องมาจากขาดความพร้อมทางความรู้ บุคลากร และงบประมาณ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2551)

ผลการวิจัยระดับนานาชาติชี้ให้เห็นว่า ในปี 2560 ทั่วโลกมีผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตสูงถึงร้อยละ 50.5 ของประชากรโลก เพิ่มขึ้นจากปี 2016 ถึงร้อยละ 10 สำหรับประเทศไทย มีผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตสูงถึงร้อยละ 67 และมีอัตราการเติบโตสูงถึงร้อยละ 21 (We Are Social, 2017) และมีประชากรที่เป็นดิจิทัลเนทีฟ (digital native) มากขึ้นทุกขณะ (นิตยา วงศ์ใหญ่, 2560) จากข้อมูลเหล่านี้เราอาจอนุมานได้ว่าเมื่อประชาชนเข้าถึงอินเทอร์เน็ตมากขึ้นก็ย่อมต้องการข้อมูลสารสนเทศและบริการที่หลากหลายจากเว็บไซต์ของหน่วยงานของรัฐมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีปรากฏการณ์อื่นที่เน้นความสำคัญของอินเทอร์เน็ตในช่วงเวลา เช่น โมเดลไทยแลนด์ 4.0 ที่รัฐบาลมุ่งพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมด้วยนวัตกรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือการแพร่กระจายและการประยุกต์ใช้แนวคิดนครอัจฉริยะ (smart city) ซึ่งมีรัฐบาลอัจฉริยะ (smart governance) เป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่ง เป็นต้น ปรากฏการณ์เหล่านี้นับเป็นความท้าทายที่ อบจ. และหน่วยงานของรัฐทั้งหลายไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ และจำเป็นต้องปรับตัวและพัฒนาเว็บไซต์ของตนให้มีข้อมูลและบริการที่ประชาชนต้องการอยู่เป็นประจำ

เพื่อเสริมสร้างความโปร่งใสในการให้บริการสาธารณะและส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของรัฐบาล ผู้บริหารของ อบจ. ควรให้ความสำคัญและส่งเสริมสิทธิมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานภาครัฐ ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2540 ควรจัดสรรบุคลากรและงบประมาณที่เพียงพอต่อการพัฒนา เผยแพร่ข้อมูล และดูแลรักษาเว็บไซต์ ควรจัดให้ความรู้ด้านการจัดการข้อมูลข่าวสารแก่เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบดูแลเว็บไซต์ให้ดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ การพัฒนาความรู้ความสามารถทางเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นองค์ประกอบหลักอย่างหนึ่งของการเป็นองค์การแห่งอนาคต (วาสนา ศรีอัครลาภ และจิรวรรณ คงคล้าย, 2559) นอกจากนี้ อบจ. ควรจัดทำแผนการหรือหาแนวทางร่วมกันในการบริหารจัดการเว็บไซต์ให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ เพื่อให้ง่ายในการจัดการและ สะดวกในการใช้งานของประชาชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาองค์กร ส่งเสริมการให้ความรู้การจัดการเว็บไซต์ ที่มีมาตรฐานเดียวกัน และควรกำหนดทิศทางการดำเนินงานหรือการบริหารงานเว็บไซต์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ครอบคลุมและชัดเจนตามประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการซึ่ง กำหนดให้ข้อมูลข่าวสารตามเกณฑ์มาตรฐานความโปร่งใสและตัวชี้วัดของหน่วยงานภาครัฐเป็นข้อมูลข่าวสาร เพื่อความโปร่งใสหน่วยงานภาครัฐ ประชาชนสามารถเข้าถึงตรวจสอบได้ และควรมีการติดตามและประเมินผลหลังการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอของการบริหารจัดการเว็บไซต์

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดและเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบเว็บไซต์ในเชิงลึก เพื่อให้ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรคที่มาจากการปฏิบัติงานจริง และควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ทราบถึงแนวทาง ตลอดจนแผนกลยุทธ์ในการบริหารจัดการเว็บไซต์ เพื่อพัฒนาระบบการเสริมสร้างความเชื่อมั่นด้านความโปร่งใสหน่วยงานภาครัฐ ที่ยังไม่ได้ทำการศึกษาในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- โกวิทย์ พวงงาม. (2553). “การเสริมสร้างธรรมาภิบาลและความโปร่งใสในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”.
วารสารสถาบันพระปกเกล้า 7, 2: 1-22.
- นคร เสรีรักษ์. (2554). “ใฝ่ระวางความโปร่งใสของรัฐ”. วารสารดำรงราชานุกาพ 11, 40: 16-21.
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์. (2547). “การกระจายอำนาจกับการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่น”. ใน สารานุกรม
การปกครองท้องถิ่นไทย. (เล่มที่ 1. หน้า 1-33). นนทบุรี : สถาบันพระปกเกล้า.
- นิตยา วงศ์ใหญ่. (2560). “แนวทางการพัฒนาทักษะการรู้ดิจิทัลของดิจิทัลเนทีฟ”. Veridian E-Journal 10, 2
(พฤษภาคม-สิงหาคม): 1630-1642.
- บุญอยู่ ขอพรประเสริฐ. (2554). แนวทางการพัฒนามาตรฐานความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ.
วารสารวิทยาการจัดการ 28, 1: 33-35.
- ภาสประภา ตระกูลอินทร์. (2550). “สังคมไทยกับความโปร่งใสของการเปิดเผยข้อมูลจากภาครัฐ”. วารสารนัก
บริหาร 27, 3: 29-31.
- วาสนา ศรีอัครลาภ และจิราวรรณ คงคล้าย. (2559). “การบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรแห่งยุคสารสนเทศ
สู่องค์กรยุคใหม่ในอนาคต”. Veridian E-Journal 9, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม): 1901-1911.
- ศูนย์ส่งเสริมจริยธรรม สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน. (2552). คู่มือแนวทางการสร้างมาตรฐานความ
โปร่งใสในองค์กร. สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2559, จาก
http://plan.dgr.go.th/download/tran_manual.pdf
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2551). รายงานผลที่สำคัญ สํารวจสถานภาพการพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์และ
พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ในหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน พ.ศ. 2551. กรุงเทพฯ:
สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- อัมมาร สยามวาลา. (2547). การโอนหนี้เอกชนมาเป็นหนี้สาธารณะ: รายงานผลการศึกษา. กรุงเทพฯ:
คณะกรรมการศึกษาและเสนอแนะ มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบการเงินของ
ประเทศเพื่อเป็นการป้องกันการเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ.

ภาษาต่างประเทศ

- Grimmelikhuijsen, S. G., & Welch, E. W. (2012). “Developing and testing a theoretical framework
for computer-mediated transparency of local governments”. *Public Administration
Review* 72, 4: 562-571. doi:10.1111/j.1540-6210.2012.02532.x.
- Heald, D. (2006). “Varieties of transparency”. In C. Hood & D. Heald (Eds.), *Transparency: The
key to better governance?* (pp. 25-43). New York, NY: Oxford University Press.
- Ho, A. T.-K. (2002). Reinventing local governments and the e-government initiative. *Public
Administration Review* 62, 4: 434-444. doi:10.1111/0033-3352.00197

- Hood, C. (2006). “Transparency in historical perspective”. In C. Hood & D. Heald (Eds.), **Transparency: The key to better governance?** (pp. 3-23). New York, NY: Oxford University Press.
- Lowatcharin, G., & Menifield, C. E. (2015). “Determinants of Internet-enabled transparency at the local level: A study of Midwestern county web sites”. **State and Local Government Review** 47, 2: 102-115. doi:10.1177/0160323X15593384
- Margetts, H. (2011). “The Internet and transparency”. **The Political Quarterly** 82, 4: 518-521. doi:10.1111/j.1467-923X.2011.02253.x
- Moon, M. J. (2002). “The evolution of e-government among municipalities: Rhetoric or reality?”. **Public Administration Review** 62, 4: 424-433. doi: 10.1111/0033-3352.00196
- Jareonsubphayanont, N., & Narot, P. K. (2016). “The E-government situation in Thai local government: Municipalities in Khon Kaen province”. **Journal of Mekong Societies** 12, 1: 61-76. doi: 10.14456/jms.2016.4
- We Are Social. (2017). **Digital in 2017 global overview**. Retrieved December 5, 2017, from <https://wearesocial.com/special-reports/digital-in-2017-global-overview>